

Gollegiella - Det nordiska samiska språkpriset 2014

Gollegiella-bedömningskommittén har beslutat att dela ut priset till tre personer. Pristagarna är: lärare i nordsamiska och forskare MIKAEL SVONNI, författare KERTTU VUOLAB och lärare i skoltsamiska SEIJA SIVERTSEN. Bedömningskommittén motiverar sitt beslut som följer:

Mikael Svonni prisbelönas för sitt långvariga arbete för det nordsamiska språket i Sverige. För närvarande arbetar Svonni som professor i samiska språk vid Tromsø universitet, men tidigare arbetade han för en lång tid som lärare, lektor och professor i samiska språk vid Umeå universitet. Han disputerade år 1993 och hans doktorsavhandling gällde språkbruket bland samiska barn. Hans forskningsresultat har utnyttjats vid skolundervisningen i samiska. Efter doktorsavhandlingen har han undersökt samisk syntax och skrivit en samisk grammatikbok för universitetsundervisning. Boken används vid Umeå och Tromsø universitet. Svonni har också föreläst om samerna och samiska såväl inom det samiska området som utomlands.

Utöver undervisningsarbetet har Svonni till exempel översatt barn- och ungdomsböcker till samiska och deltagit som expert i olika slags språkprojekt, t.ex. i granskning av läroböcker och i översättning av Bibeln och psalmer i Sverige. Han har haft ett särskilt intresse för ortnamn på samiska, och han har varit en medlem i Ortnamnrådet i Sverige. Dessutom har han bistått författare i att publicera samisk litteratur och också själv publicerat bl.a. en sagosamling för undervisningsändamål. Svonni har tillsammans med Samuli Aikoi redigerat Johan Turis bok *Muitalus sámiid birra* (En berättelse om samernas liv) på ett modernt skrivsätt och även gett ut en ny upplaga av boken enligt Turis eget manuskript. Han har också gett ut svensk-nordsamiska ordböcker. Den senaste ordboken gavs ut år 2013. Bedömningskommittén betonar att Svonni har främjat det nordsamiska språket på många olika sätt och att det arbete som han har gjort för språket har spelat en ytterst viktig roll i utvecklingen av nordsamiskan i Sverige.

Kerttu Vuolab prisbelönas för sitt långvariga arbete för att främja skönlitteratur på nordsamiska. Hon är känd särskilt för sitt rika och färggranna språk, och genom sina litterära verk har hon framgångsrikt lyckats bevara samernas muntliga berättartradition och göra den bekant. I sina berättelser väcker hon till liv varelser och sagofigurer som hör till den samiska mytologin: gudarna av luft, jord, eld och vatten, stalona och trollen. Samtidigt beskriver hon dock också det moderna samiska samhället, så att berättelserna belyser både det förflutna och framtiden. Vuolab är speciellt barnboksförfattare. Därtill har hon varit bl.a. länskonstnär i Lappland. Som aktiv samhällslig debattör och kulturpolitisk opinionsbildare har hon främjat det samiska språkets ställning.

Kerttu Vuolab är en nordsamisk ordkonstnär. Hon använder ett rikt och beskrivande språk som hon enligt sina egna ord har fått i arv från de gamla berättarna i sin släkt. Vuolab inspirerar människor och fungerar som exempel för många som skriver på samiska och också för sina läsare. Hennes dikter har också tonsatts, till exempel i samarbete med en känd samisk artist Mari Boine. Vuolab är också en begåvad översättare. Hon har översatt till samiska t.ex. Antoine de Saint-Exupérys bok *Lille prins* (*Bás prinssáš*, 1981) och Tove Janssons *Hur gick det sen?* (*Mo son de geavvá?*, 2000). År 2011 nominerades hennes bok *Bárpmoáirras* (2008) till Nordiska rådets litteraturpris. Enligt bedömningskommittén är Vuolab särskilt meriterad i att bevara och vidare utveckla nordsamiskans rika ordförråd.

Seija Sivertsen prisbelönas för sitt livsverk för det skoltsamiska språket, den skoltsamiska kulturen och den skoltsamiska gemenskapen. Sivertsen har arbetat i över 20 år som lärare i skoltsamiska vid Sevettijärvi skola och gör det fortfarande. Hon undervisar barn i olika ålder från förskoleelever till gymnasieelever med samiska som modersmål. Därtill omfattar hennes arbetsuppgifter även undervisning i ortodox religion på skoltsamiska. Dessutom är Sivertsen ansvarig för att granska studentprov i skoltsamiska som modersmål. Utöver undervisningen svarar hon också i hög grad för utarbetandet av läromedel i skoltsamiska och har fungerat som korrekturläsare av texter på skoltsamiska.

Seija Sivertsens modersmål är skoltsamiska, och hon har en gedigen kännedom om det skoltsamiska språket och skoltkulturen. Sivertsens utmaning har redan länge varit att hon till en stor del varit tvungen att göra sitt arbete ensam, eftersom det finns så få människor som arbetar med skoltsamiska. Vid sidan av undervisning och utarbetande av läromedel har Sivertsen också gjort översättningar. *Pie'ljšoorá päärnaž* (*Nils Holgersson*) som hon har översatt gavs ut år 1996. Sivertsen har också översatt schlagertexter och olika spel till skoltsamiska. *Samiska släktens sång* (*Sää'msoogg laaul*) har hon översatt till skoltsamiska tillsammans med sin manna Anni Feodoroff.

Sivertsen lär också barn att jojka på skoltsamernas egen stil, och därigenom uppmuntrar hon unga att vara stolta över sitt kulturarv och att använda skoltsamiska. Enligt bedömningskommittén beskrivs utmaningarna i Seija Sivertsens livsverk av att hon ofta är den enda personen i de lokala barnens liv som konsekvent talar skoltsamiska till dem.

På Gollegiella-bedömningskommitténs vägnar,

Utsjoki den 10 september 2014

Pekka Sammallahti
Ordförande för Gollegiella-bedömningskommittén